

Predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore Nada Drobnjak :

“Danas je 8 mart – Međunarodni dan žena. Dan koji treba da obilježimo, dan koji nas još uvijek podseća da žene i muškarci nijesu ravnopravni, dan koji ćemo jednom slaviti kao Dan šećanja na nepravde, dan važan u životima i žena i muškaraca, jer ako hoćemo da narednim generacijama ostavimo svijet kao bolje mjesto za život moramo zajedno raditi.

8.mart nije Dan žena u smislu " žena kao POLA", nije dan majki, već je to dan obilježavanja ženske borbe za ravnopravnost, emancipaciju i mir. Zato je on praznik svih onih koji/e učestvuju u borbi za emancipaciju čovječanstva .

I zato srećan 8. mart svim ženama dovoljno istrajnim da nastave osvajanje novih prostora ranopravnosti i slobode i onim muškarcima koji su se pridružili i podržavaju ih. Srećan 8. mart generacijama koje dolaze uz poruku da ne odustajemo. Srećan 8. mart generacijama prije nas uz poruku da ih ne zaboravljamo.

Nešto više od 100 godina traje borba da se promijeni društveni model po kome žena u društvu nema jednaka prava kao muškarac. Ona mora da se izbori za svoja prava, da dokaže da je i ona ljudsko biće kao i muškarac i da ne pristaje da je pokoravaju, omalovažavaju, zapostavljaju samo zato što je žena.

Frenklin Ruzvelt je rekao da “čovjek nije zarobljenik sudbine, on je zarobljenik sopstvenih misli.” Zato žene moraju biti svjesne svojih vrijednosti, znanja, kapaciteta kao i važnosti da predvode procese promjene rodних uloga, razbijanja stereotipa i izgradnje društva jednakih šansi i mogućnosti.

A koja prava i slobode mi žene danas imamo?

Pravo na školovanje, pravo na zapošljavanje, pravo glasa, pravo da budemo izabrane, pravo na rad, pravo na socijalnu i zdravstvenu zaštitu, pravo na imovinu, pravo na samostalno raspolaganje novcem i imovinom, pravo na slobodno kretanje, pravo da odlučujemo o braku i rađanju.

Ali 8. mart je dan kad moramo nabrojati i oblasti koje, postojanjem predrasuda, stereotipa, licemjerja, običajnog prava, opstaju kao prostor društvene nepravde, kao prostor u kome su žene još uvijek diskriminisane. To su:

- nasilje nad ženama i nasilje u porodici;
- diskriminacija na radnom mjestu;
- posjedovanje, odnosno neposjedovanje pokretne i nepokretne imovine;
- niska ženska politička zastupljenost u institucijama;
- pritisak konzervativnih krugova na ženska ljudska prava i slobode.

Iako su pojedine od ovih oblasti regulisane dobrim zakonskim rješenjima, nedostatak volje za promjenama pomaže očuvanju postojećeg stanja.

Zato, treba da pokažemo našu posvećenost promociji i zaštiti ženskih ljudskih prava i rodne ravnopravnosti jer su oni neophodni za demokratski razvoj društva.

Ove godine, po drugi put, u cilju promovisanja ženskih ljudskih prava u Crnoj Gori, Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore organizuje sednicu “Ženskog parlamenta” na kojoj će članovi/ice Vlade Crne Gore odgovarati na pitanja učesnica “Ženskog parlamenta” – predstavnicama ženskih asocijacija parlamentarnih partija, kao i predstavnicama civilnog društva (univerziteta, sindikata, nevladinih organizacija i lokalne samouprave).

Ima dobrih rezultata na polju unaprjeđenja ženskih ljudskih prava u proteklih desetak godina. No, danas se moramo i kritički osvrnuti na rezultate svjesni da rodna ravnopravnost proizvodi lančanu reakciju dobrobiti za sve, kao što se efekat neravnopravnosti prenosi sa individue na porodicu i društvo.

Svjesni smo da se u Crnoj Gori mora uložiti više napora kako bi se ojačao proces uključivanja rodni aspekata u sve razvojne politike, strategije, projekte i programe koji treba da jasno i precizno pokažu svu važnost rodne ravnopravnosti, odnosno da pokažu kako će uvođenje i primjena principa rodne ravnopravnosti doprinijeti rješavanju problema i koje će koristi donijeti cijelom društvu (muškarcima i ženama). Zato je važno što zakonodavno-pravni okvir počiva na ravnopravnosti muškaraca i žena. Zakonodavni okvir garantuje jednake šanse i mogućnosti za oba pola, međutim, problem se pojavljuje u primjeni zakona jer u praksi se još uvijek sriječemo sa tradicionalnim shvatanjem pozicije i uloge žene u porodici i društvu. Rezultati istraživanja o primjeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti, koje je realizovao Odbor za rodnu ravnopravnost, uz podršku UNDP i Misije OEBS-a u Crnoj Gori, takođe, jasno ukazuju:

1) da je neophodno obuku zaposlenih o rodnoj ravnopravnosti u državnim institucijama usmjeriti ne samo na interpretaciju normativnih rješenja i sadržaja strategija već posebno na:

- prevazilaženje rodni stereotipa;
- instrumente primjene usvojenih rješenja i mjera;
- načine praćenja realizacije usvojenih propisa i planova;
- kontrolu primjene normativni akata i strategija;
- sadržaj, vrstu i oblike posebnih mjera koje se preduzimaju u različitim oblastima društvenog života (rad i zapošljavanje, ekonomija, obrazovanje, zdravstvo, politički život, mediji, sport, kultura ...) sa ciljem otklanjanja neravnopravnosti,

2) kao i da je neophodno u procesu nadzora i kontrole nad primjenom zakona i mjera, ustanoviti pokazatelje za praćenje efekata i posljedica normativni rješenja na položaj žena i muškaraca.

Vlada Crne Gore je u januaru ove godine usvojila Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2013-2017. godine, koji definiše devet prioritetni oblasti u kojima treba raditi u narednom periodu kako bi se postigla rodna ravnopravnost. Realizacija Plana aktivnosti zahtijeva saradnju svih državnih organa i nevladinih organizacija u postizanju navedenog cilja. Svakako da će se Odbor za rodnu ravnopravnost angažovati na primjeni ovog plana. Saradnja, razmjena iskustava i ideja su važni u postavljanju standarda ponašanja i otvaranja novih mogućnosti.

Ovog 8.marta svjetska poruka je: „Ravnopravnost je potrebna modernom i naprednom svijetu“. Logično, jer kako neko društvo može biti moderno ili napredno ako u njemu ljudi nemaju ista prava i nijesu ravnopravni samo zato što pripadaju drugom ili prvom polu. Da bi društvo bilo moderno i napredno u njemu ljudi bez obzira na neku posebnost moraju imati jednake šanse i mogućnosti, moraju biti ravnopravni.